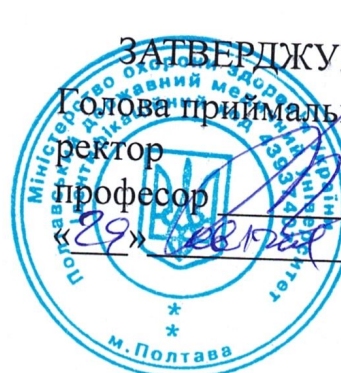

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії,
ректор
професор

Вячеслав ЖДАН
«29» _____ 2026 року

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
(вступного іспиту /співбесіди)
«Нормальна анатомія»
для вступників до аспірантури
галузі знань **Е «Природничі науки, математика та статистика»**
за спеціальністю **Е1 «Біологія та біохімія»**

Полтава – 2026

Програма вступного випробування «Нормальна анатомія» для вступників до аспірантури галузі знань Е «Природничі науки, математика та статистика» за спеціальністю Е1 «Біологія та біохімія»
«29» автис 2026 року – 8 с.

Розробники:

І. П. Кайдашев – д.мед.н., професор, проректор закладу вищої освіти з наукової роботи;

С.М.Білаш – д.мед.н., професор, завідувач кафедри анатомії з клінічною анатомією та оперативною хірургією

1. Загальні положення

1.1. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Для вступу до аспірантури Полтавського державного медичного університету приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) з відповідної спеціальності і пройшли конкурсний відбір для зарахування за результатами вступних випробувань.

1.3. Вступні випробування складаються з вступних іспитів (співбесід) та презентації дослідницьких пропозицій і досягнень.

1.4. **Вступне випробування** – оцінювання підготовленості вступника, що відповідно до цього Порядку може проводитися у формі національного мультипредметного тесту, єдиного вступного іспиту, єдиного фахового вступного випробування, єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень, конкурсу творчих та/або фізичних здібностей, у формі вступного іспиту для іноземців, співбесіди, фахового іспиту, а також вступного іспиту з іноземної мови, спеціальності, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень у разі вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва, за результатами якого виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 100 – 200 (з кроком не менше ніж в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно»);

вступний іспит для іноземців – форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника з одного або декількох предметів, навчальних дисциплін або спеціальності (іноземці та особи без громадянства, які складають вступний іспит для іноземців, не складають інших вступних випробувань);

1.5. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності оцінюється предметною комісією Полтавського державного медичного університету по прийому вступних випробувань до аспірантури.

1.6. Вступний іспит / співбесіда зі спеціальності проводиться в усній формі.

1.7. Первинним обліковим документом щодо результатів вступного випробування є відомість вступного випробування.

1.8. Мовою вступу на навчання, навчання та оцінювання за освітньо-науковими програмами аспірантури є українська.

2. Орієнтовна структура вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності

2.1. Програма вступного іспиту / співбесіди укладається кафедрами, задіяними у підготовці докторів філософії, (відповідно до ОНП)у обсязі програми рівня вищої освіти магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

2.2. Вступний іспит / співбесіда проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами, кожний з яких складається з чотирьох питань.

3. Критерії оцінювання

3.1. Ваговий коефіцієнт вступного іспиту зі спеціальності складає 0,2 (нормується одиницею).

3.2. Результати вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності оцінюються за наступними критеріями:

- змістовне наповнення, логіка викладу матеріалу;
- вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.

3.3. Остаточне оцінювання здійснює предметна комісія на основі виступу вступника і відповідей на запитання за 200-бальною шкалою:

№ питання	Кількість балів
1	0-50
2	0-50
3	0-50
4	0-50
Загалом	200

Розподіл балів за критеріями оцінювання зі спеціальності:

№ питання у білеті Бали	Питання 1	Питання 2	Питання 3	Питання 4
0-10,999	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми
11-20,999	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми
21-30,999	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми
31-40,999	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє

	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми
41-50	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми

3.4. Вступник, який отримав незадовільну оцінку, не допускається до участі в конкурсному відборі.

4. Регламент відповіді та обговорення

4.1. Відповіді на запитання проводиться усно/або письмово, для осіб з особливими освітніми потребами – у будь-якій зручній формі з використанням допоміжних засобів і ресурсів.

4.2. Тривалість виступу вступника не має перевищувати 10 хв.

4.3. Тривалість обговорення виступу членами предметної комісії не має перевищувати 5 хв.

Програма іспиту зі спеціальності

1. Історія розвитку анатомічної науки. Зміст і задачі предмету нормальної анатомії.
2. Класифікація методів анатомічних досліджень.
3. Топографічна анатомія соскоподібної ділянки. Трепанацийний трикутник Шипо.
4. Топографічна анатомія лобово-тім'яно-потиличної ділянки. Межі, пошарова будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік. Клітковини простори.
5. Топографічна анатомія скроневої ділянки. Межі, пошарова будова, кровопостачання, іннервація, лімфовідтік.
6. Топографічна анатомія привушно-жувальної ділянки.
7. Топографічна анатомія глибокої ділянки лиця.
8. Топографічна анатомія щічної ділянки лиця.
9. Артеріальне кровопостачання лицевого відділу голови.
10. Венозні системи черепно-мозкового та лицевого відділів голови, їхній зв'язок.
11. Топографічна анатомія фасцій та клітковинних просторів шиї.
12. Топографічна анатомія щитоподібної залози.
13. Топографічна анатомія гортані.
14. Топографічна анатомія молочної залози.
15. Топографічна анатомія серця.
16. Топографічна анатомія легень.
17. Топографічна анатомія передньої черевної стінки.
18. Топографічна анатомія пахвинного каналу. Статеві особливості пахвинного каналу та його вмісту.
19. Топографічна анатомія очеревини. Хід очеревини. Канали і сумки, їх практичне значення.
20. Топографічна анатомія шлунка.
21. Топографічна анатомія печінки.
22. Топографічна анатомія жовчного міхура та жовчних проток.
23. Топографічна анатомія підшлункової залози.
24. Топографічна анатомія тонкої кишки. Меккелів дивертикул.
25. Топографічна анатомія товстої кишки.
26. Топографічна анатомія поперекової ділянки.
27. Топографічна анатомія нирки.
28. Топографічна анатомія сечоводів.
29. Топографічна анатомія фасцій і клітковинних просторів тазу.
30. Топографічна анатомія прямої кишки.
31. Топографічна анатомія матки.
32. Топографічна анатомія хребта.
33. Топографічна анатомія лопаткової ділянки.
34. Топографічна анатомія пахвової ділянки /пахвової ямки/.
35. Топографічна анатомія передньої поверхні передпліччя.
36. Топографічна анатомія долонної поверхні кисті.
37. Топографічна анатомія сідничної ділянки.

38. Топографічна анатомія передньої ділянки стегна.
39. Топографічна анатомія підколінної ямки.
40. Топографічна анатомія передньої ділянки гомілки.
41. Топографічна анатомія задньої ділянки гомілки.
42. Топографічна анатомія ділянки стопи.

Рекомендована література

Основна:

1. Анатомія людини: підручник у 3 томах / А.С.Головацький, В.Г.Черкасов, М.Р. Сапін, [та ін.]. – Вінниця: Нова книга, 2019. – 1200 с.
2. Клінічна анатомія голови та ший: підручник / О.М.Проніна, С.М.Білаш, М.М.Коптев, [та ін.]. – Полтава: ФОП-Мирон І.А., 2022. – 264 с.
3. Клінічна анатомія і оперативна хірургія з особливостями дитячого віку: підручник / С.М.Білаш, І.В.Ксьонз, М.М.Коптев, [та ін.]. – Одеса: Олді+, 2022. – 444 с.
4. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. Том 1 / за ред. В.І. Півторака, О.Б. Кобзаря. – Вінниця: Нова книга, 2021. – 568 с.
5. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) / В.Г.Черкасов, І.І.Бобрик, Ю.Й.Гумінський, О.І.Ковальчук. – Вінниця: Нова Книга, 2020. – 392 с.

Допоміжна:

1. Анатомія людини: підручник / С.М.Білаш, М.М.Коптев, О.М.Проніна, [та ін.]; за ред. С.М. Білаша. – К.: Медицина, 2023. – 279 с.
2. Анатомія і фізіологія людини з основами клінічної анатомії. Том II / С.М.Білаш, М.М.Коптев, О.М.Проніна, [та ін.]. – Одеса: Олді+, 2024. – 470 с.
3. Анатомія людини і тварин (предмет і завдання анатомії, опоро-руховий апарат, дихальна, травна та сечова системи): підручник / С.М.Білаш, М.М.Коптев, О.М.Проніна, О.М.Беляєва, А.В.Пирог-Заказникова, В.П.Білаш, Б.С.Кононов, С.В.Донченко, Я.О.Олійніченко, А.І.Ячмінь, В.В.Олексієнко, Я.В.Коваль. – Одеса: Олді+, 2024. – 514 с.
4. Анатомія людини і тварин (статева, ендокринна, серцево-судинна, імунна, нервова системи та органи чуття): підручник / С.М.Білаш, М.М.Коптев, О.М.Проніна, О.М.Беляєва, А.В.Пирог-Заказникова, В.П.Білаш, Б.С.Кононов, С.В.Донченко, Я.О.Олійніченко, А.І.Ячмінь, В.В.Олексієнко, Я.В.Коваль.. – Одеса: Олді+, 2024. – 514 с.
5. Оперативна хірургія і топографічна анатомія голови та ший: підручник / за ред.: В.І. Півторака, О.М. Проніної. – Вінниця: Нова книга, 2016. – 312 с.
6. Netter F. H. Atlas of Human Anatomy = Атлас анатомії людини; переклад 7-гоангломовного видання: двомовне видання: Френк Неттер; науков. ред. перекладу Л.Р.Матешук-Вацеба, І.Є.Герасимюк, В.В.Кривецький, О.Г.Попадинець. – К.: Медицина, 2020. — 736 с.

Програма затверджена на засіданні приймальної комісії

від «29» березня 2026 року, протокол № 4